

Pregled dešavanja na svetskom finansijskom tržištu u periodu od 20. septembra do 1. oktobra 2010. godine

Pregled i predviđanje nivoa referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

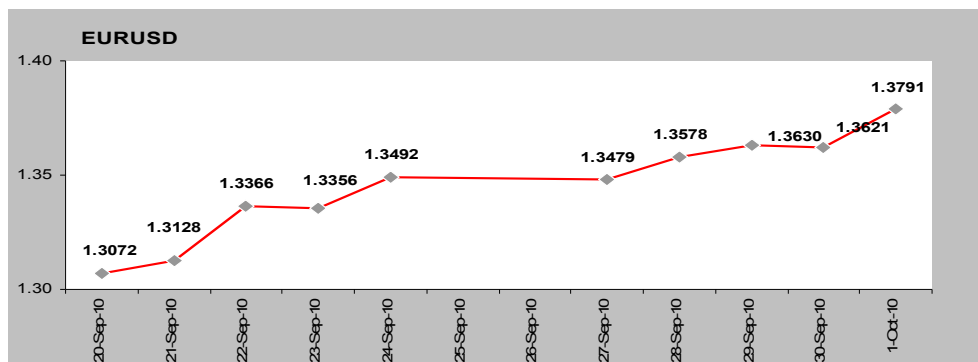
Valuta	Referentna kamatna stopa	Na dan	Poslednja promena	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Predviđanje
		1.10.2010.				
EUR	"Refinance Rate"	1,00%	–25 b.p.	7.5.'09.	7.10.'10.	–
CHF	"LIBOR Target Rate"	0,25%	–25 b.p.	12.3.'09.	16.12.'10.	–
CAD	"Target Overnight Rate"	1,00%	25 b.p.	8.9.'10.	19.10.'10.	–
JPY	"Target Rate"	0,10%	–20 b.p.	19.12.'08.	5.10.'10.	–
GBP	"Bank Rate"	0,50%	–50 b.p.	5.3.'09.	7.10.'10.	–
USD	"FED Funds Target Rate"	0%–0,25%	–75 b.p.	16.12.'08.	3.11.'10.	–

Na poslednjem sastanku čelnika Federalnih rezervi (FED) nije najavljen dalji otkup državnih hartija od vrednosti. Međutim, FED se obavezao da će „obezbediti dodatno prilagođavanje ako bude potrebna podrška privrednom oporavku i postepenom povratku stope inflacije u okvire koji su u skladu s mandatom“, što je na tržištu protumačeno kao mogućnost da će politika FED-a biti ekspanzivnija. Podaci s tržišta nekretnina u SAD i dalje ukazuju na slabost tržišta, a agencija za kreditni rejting „Moody's“ je objavila da je broj američkih kompanija s najvećom verovatnoćom bankrota pao na najniži nivo u poslednje dve godine. Privreda SAD je ostvarila rast od 1,7%, prema podacima Ministarstva trgovine, mada je stopa nezaposlenosti i dalje veoma visoka – iznosi 9,6%.

Zvaničnici Evropske centralne banke (ECB) najavili su smanjenje obima mera za obezbeđenje likvidnosti bankarskom sektoru uprkos nedavnom povećanju likvidnosnih olakšica. U Nemačkoj i Italiji je poraslo poverenje potrošača, a u Francuskoj potrošnja, što ukazuje da oporavak u središtu zone evra može biti bolji nego što se očekivalo. Na nivou cele zone evra privredna očekivanja su takođe porasla (na 103,2 u septembru). Francuska je najavila da će smanjiti potrošnju u javnom sektoru, mada će se prvenstveno osloniti na veći privredni rast da bi popunila budžet. Glavni cilj je smanjenje deficita na 6% BDP-a u 2011. godini, sa 7,7% u 2010. Privreda Francuske je inače u drugom tromesečju ostvarila rast od 0,7%. Nakon najava rejting agencija da bi kreditni rejting Irske mogao biti ugrožen, Irska se bori da ubedi investitore da može da stabilizuje svoj bankarski sektor i smanji najveći budžetski deficit u Evropskoj uniji. Istovremeno, predsednik vlade Grčke je izjavio da se u toj zemlji ne planira povećanje PDV-a i da se istražuju mogućnosti da bi se poboljšali budžetski prihodi.

Spenser Dejl, glavni ekonomista Banke Engleske, izjavio je da je rizik od povećanja inflacije visok, ali smatra da je to posledica privremenih poremećaja. Ipak, ukoliko se ispostavi da nisu u pitanju privremeni efekti, monetarna politika će morati da bude prilagođena. U septembru su cene nekretnina u Velikoj Britaniji zabeležile najveći pad u poslednjih 18 meseci.

Kurs evro/dolar tokom izveštajnog perioda

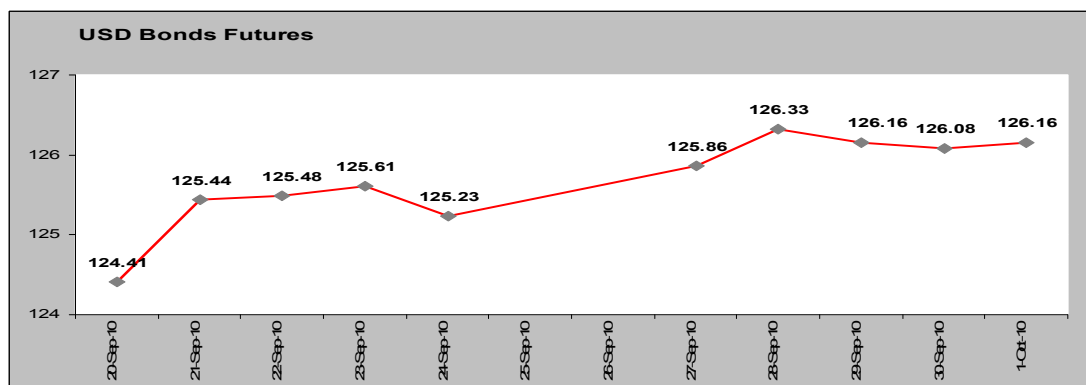

Izvor podataka: informacijski sistem "Bloomberg".

U toku celog izveštajnog perioda za kurs evro/dolar bio je karakterističan trend porasta. Iako je zabrinutost zbog stanja ekonomija perifernih zemalja Evropske monetarne unije (EMU) jačala, vrednost evra je povećana prvog dana nakon što je američka Asocijacija graditelja objavila da je u septembru palo poverenje među graditeljima, dovodeći time u pitanje oporavak tog tržišta nekretnina. Izjava posle sastanka zvaničnika FED-a koja je protumačena kao najava da će ta centralna banka nastaviti s programom otkupa državnih obveznica dodatno je uticala na slabljenje američke valute. Trend je nastavljen i u sredu, da bi u četvrtak usledila kratka pauza nakon što je u zemljama Evropske unije objavljen manji rast sektora usluga i proizvodnje od očekivanog. Pozitivni ekonomski pokazatelji objavljeni u Nemačkoj 24. septembra vratili su kurs evro/dolar u pravcu rasta. Spekulacije tržišnih učesnika na temu dodatnog otkupljivanja hartija od vrednosti tokom cele druge nedelje izveštajnog perioda uticale su na pad vrednosti američkog dolara. Dodatno slabljenje nastalo je posle objavljivanja podatka da je poverenje potrošača u SAD na nivou manjem nego što se to očekivalo. Sumnja tržišnih učesnika u glasine o nastavku politike monetarne ekspanzije („quantitative easing“) kulminirala je u petak, kada je kurs evro/dolar dostigao najviši nivo od marta 2010.

Tržište hartija od vrednosti

Američke državne obveznice

„US Treasury Futures“ – indikacija kretanja cena desetogodišnjih američkih državnih obveznica.

Izvor podataka: informacijski sistem "Bloomberg".

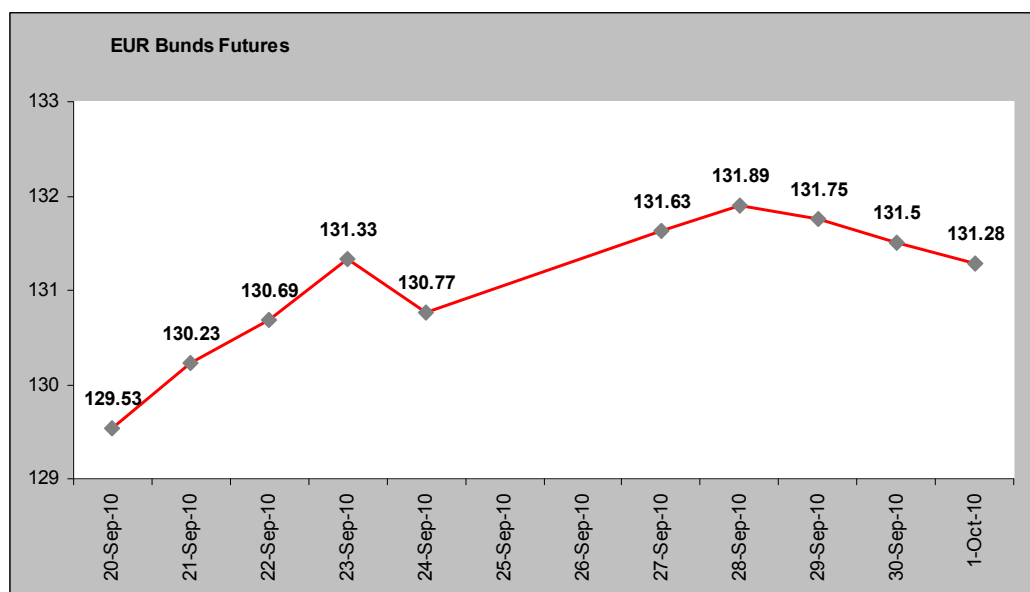
Brojni privredni pokazatelji koji su bili lošiji od očekivanja, kao i najave da je moguća dalja ekspanzivna monetarna politika u SAD, uticali su na neprekidan rast cena državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda. Na rast je, između ostalog, uticalo i povećanje broja nezaposlenih veće od očekivanja (465.000 na nedeljnom nivou, u odnosu na 453.000 prethodne nedelje). To je učvrstilo uverenje da će FED produžiti da otkupljuje državne hartije od vrednosti, pa je nastavljen trend tražnje za sigurnijim oblicima aktive (poput obveznica). Na kraju prve posmatrane nedelje, cene državnih hartija od vrednosti su nakratko pale kada su objavljeni podaci o narudžbinama trajnih dobara, koji su bili signal rasta potrošnje. Pad je ipak bio kratkotrajan pre svega zbog objavljivanja negativnih pokazatelja sa američkog tržišta nekretnina. Trend rasta cena je nastavljen i tokom druge nedelje, podstaknut slabljenjem potrošačkog poverenja uprkos novim emisijama petogodišnjih državnih obveznica, što je ukazivalo da su tržišni učesnici uvereni da su neminovne dalje mere FED-a kojima će se podstaći privredni rast. Do kraja izveštajnog perioda zadržan je trend rasta, a glavna tema na tržištu je i dalje mogućnost dalje monetarne ekspanzije.

U posmatranom periodu objavljeni su sledeći značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD:

		Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Broj nezaposlenih koji prvi put apliciraju za socijalnu pomoć (Initial Jobless Claims, 23. 9. 2010)	Sept.	450 k	465 k	450 k
Ekonomsko poverenje prema istraživanju mičigenskog univerziteta (U. of Michigan Confidence, 1. 10. 2010)	Sept.	67,0	68,2	66,6
Indeks proizvodnih aktivnosti (ISM Manufacturing 1. 10. 2010)	Sept.	54,5	54,4	56,3

Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Evropske državne obveznice

„Bond Futures“ – indikacija kretanja cena desetogodišnjih nemačkih državnih obveznica.

Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Zabrinutost investitora zbog visokog fiskalnog deficita Irske uticala je na skok cena nemačkih državnih obveznica („spred“ između prinosa na desetogodišnje nemačke i irske državne obveznice premašio je 425 bazičnih poena, što je do tog trenutka bio rekordan nivo). Prinosi na obveznice perifernih zemalja EMU prestali su da rastu posle uspešne aukcije irskih četvorogodišnjih i osmogodišnjih državnih obveznica. Međutim, vest da bi FED mogao da nastavi s politikom monetarne ekspanzije podstakla je povećanje tražnje za sigurnom aktivom, što se odrazilo na rast cena obveznica tokom cele nedelje. Nemačka je u sredu, 22. septembra, emitovala petogodišnje, a Portugal četvorogodišnje i desetogodišnje državne obveznice. Tražnja na portugalskim aukcijama premašila je ponudu tri i po, odnosno četiri i po puta, respektivno. Kada je Nemačka u četvrtak objavila da će smanjiti obim planiranih emisija obveznica u 2010. godini, trend rasta cena je nastavljen. U petak su cene nemačkih državnih obveznica pale pod uticajem pozitivnih ekonomskih indikatora koji su objavljeni u SAD. Strahovanje da bi rejting agencije mogle da pokrenu novu rundu snižavanja kreditnog rejtinga nekim perifernim zemljama EMU bila je uzrok rekordnih razlika između prinosa tih zemalja i prinosa na nemačke državne obveznice, kao i rasta cena obveznica Nemačke. Vest da će ECB kupiti između 50 i 100 milijardi irskih državnih obveznica ublažila je pesimizam na tržištu. Pozitivni ekonomski indikatori objavljeni u SAD (Initial Jobless Claims, Univ. Of Michigan Confidence, ISM Manufacturing) uticali su na nastavak pada cena nemačkih državnih obveznica.

Značajni ekonomski pokazatelji EU objavljeni u posmatranom periodu bili su:

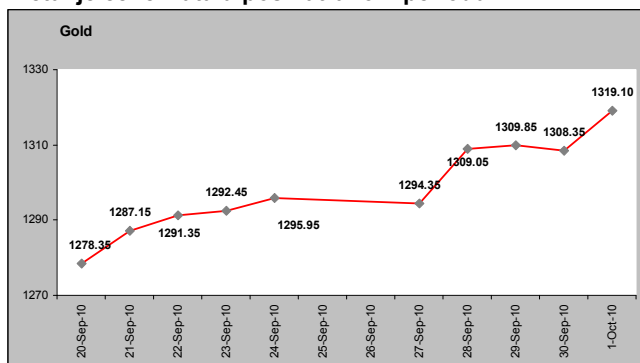
		Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Indeks poslovne klime u Nemačkoj (GE: IFO Business Climate YoY , 24.9.2010)	Sept.	106,4	106,8	106,7
Indeks proizvodnih aktivnosti u Nemačkoj (GE: PMI Manufacturing , 1.10.2010)	Sept.	55,3	55,1	55,3

Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Zlato: 1.278,35 – 1.319,10 (US\$/OZ)

	Zaključene cene zlata (US\$/Oz) u periodu:			
	20 – 24. 9. '10.		27.9 – 1.10. '10.	
Ponedeljak	1.278,35	min.	1.294,35	min.
Utorak	1.287,15		1.309,05	
Sreda	1.291,35		1.309,85	
Četvrtak	1.292,45		1.308,35	
Petak	1.295,95	maks.	1.319,10	maks.

Kretanje cene zlata u posmatranom periodu

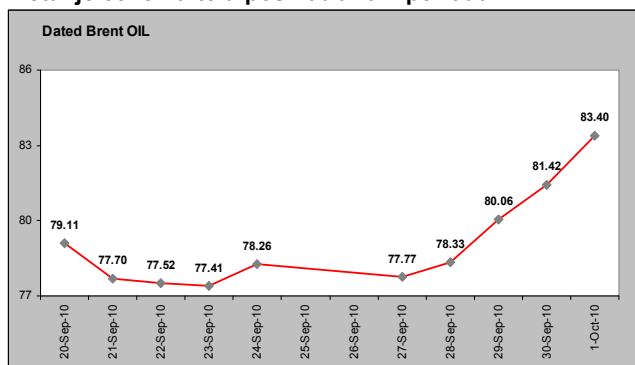
Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Cena zlata je u toku celog izveštajnog perioda imala izražen trend rasta, pre svega zbog zabrinutosti u vezi sa stanjem svetske privrede. Pored toga, na rast su uticali i slabljenje dolara i očekivanja da se donesu dalje mere ekspanzivne monetarne politike u SAD. Slabiji dolar inače čini zlato jeftinijim za investitore izvan SAD. Tržišni učesnici su očekivali da zlato „probije“ psihološki važnu granicu od 1.300 \$/Oz, u okolnostima zabrinutosti za stanje privrede. Na kraju prve nedelje, pod uticajem očekivanja da će FED nastaviti s merama podsticaja privredi, cena ovog plemenitog metala dostigla je i taj rekordni nivo. Cena zlata je samo u toku ovog meseca porasla 4%. Cena je rasla i početkom druge nedelje, uz očekivanja tržišnih učesnika da će se trend rasta nastaviti na duži rok, budući da taj plemeniti metal predstavlja osiguranje od inflacije. Pored toga, na rast su uticala i očekivanja da će dalje mere ekspanzivne monetarne politike FED-a uticati na slabljenje dolara. Na kraju izveštajnog perioda cena zlata je dostigla rekordan nivo, s obzirom na to da investitori, zbog neizvesnosti, nastoje da u svojim portfeljima uvećaju učešće zlata.

Nafta: 77,41 – 83,40 (US\$/Barrel–Brent Crude Oil)

	Zaključene cene nafte (US\$ /Barrel–Brent) u periodu:			
	20 – 24. 9. '10.		27 – 1. 10. '10.	
Ponedeljak	79,11	maks.	77,77	min.
Utorak	77,70		78,33	
Sreda	77,52		80,06	
Četvrtak	77,41	min.	81,42	
Petak	78,26		83,40	maks.

Kretanje cene nafte u posmatranom periodu

Izvor podataka: informacijski sistem "Bloomberg".

Cena nafte porasla je prvog dana nakon što se optimizam s tržišta akcija prelio na robna tržišta. Kada su zvaničnici FED-a nagovestili da bi centralna banka mogla da produži s politikom otkupa obveznica, optimizam u pogledu oporavka ekonomije SAD je splasnio i cena nafte je potom pala. Naredna dva dana cena je neznatno opala, da bi u petak, 24. septembra, posle objavljivanja podatka da je poslovno poverenje u Nemačkoj poraslo, zabeležila povećanje. Cena nafte pala je samo prvog dana izveštajnog perioda. Trend rasta koji je započet u utorak trajao je do samog kraja izveštajnog perioda, kada je nafta dostigla najvišu vrednost od maja tekuće godine. Glavni uzrok takvog rasta bilo je slabljenje dolara, na koje su uticale pomenute spekulacije o produženju monetarne ekspanzije u SAD.